

5.

Ben je als kunstenaar ooit gecensureerd geweest?

MARC VANRUNXT: KWELLING

JAN DECORTE: ‘Ja, in het ICA in Londen werd de affiche van *In ondertussendoor* gecensureerd. Die affiche toonde Sigrid in een summiere, rode bikini. Ze keek omhoog naar de rechterbovenhoek, waar een rubberen olifantenslurfje naar beneden hing. De directie van het ICA had beslist dat de affiche vrouwonvriendelijk was en plakte over de slurf een etiket met reclame voor het theater. Ik vond dat een zware belediging. Tegenover mij, omdat ik zogenaamd vrouwonvriendelijk was, maar ook tegenover mijn vrouw, omdat het suggereerde dat zij zich door mij liet onderdrukken. Het was trouwens in dat theater dat het publiek tijdens de voorstelling begon te sissen.’

ALEXANDER DEVRIENDT: ‘Nee. Al werden we met Ontroerend Goed ooit gevraagd om het seksuele uit onze voorstelling te schrappen. Naar aanleiding van een uitnodiging om in Marokko te spelen, werd ons gevraagd om onze voorstellingen aan te passen. In *The Smile Off Your Face* hebben Joeri en Sophie de aanrakingen in de individuele voorstelling weggelaten. In België werd de geblinddoekte bezoeker meermaals aangeraakt door de acteurs, maar voor een Marokkaans publiek zou dit shockerend zijn. Ook voor *Killusion* werd ons gevraagd om de ‘vele’ expliciete passages te bewerken. De aanpassingen die we daarvoor moesten maken bleken uiteindelijk te omslachtig voor de twee voorstellingen die we zouden spelen, waardoor *Killusion* de reis naar Marokko nooit heeft gemaakt. Nu staat het seksuele sowieso niet centraal in deze voorstellingen. De vraag van de curator voelde voor ons dan ook niet aan als censuur, veeleer als een noodzakelijke aanpassing om geen onnodige blokkades te creëren tussen wat we wilden zeggen en het Marokkaanse publiek. Censuur op de kern van wat ik wil vertellen, heb ik gelukkig nog nooit meegemaakt.’

JENNIFER LACEY: ‘Waarschijnlijk door sommige programmatoren die mijn werk te veel van het een of het ander vonden. Maar dat was hele zachte censuur, niet de echte. Een paar Amerikaanse theaterdirecteurs hebben me wel eerlijk gezegd dat het onmogelijk zou zijn om het genitaliënfestival uit *This is an Epic* te tonen. Maar ze zouden het toch niet kunnen betalen.’

SHELLY SILVER: ‘Ja. Soms was deze censuur direct, voor de hand liggend en uitgesproken, maar meestal was het impliciet of niet onder woorden gebracht, iets wat veel verraderlijker is. Ik neem aan dat ik, wanneer ik geen deel uitmaakte van voorstellingen omdat mijn werk als te expliciet werd beschouwd, veel vaker ben gecensureerd dan ik besef.’

Veel kunstenaars in de Verenigde Staten passen momenteel een soort zelfcensuur toe. Dit is niet enkel het geval voor kunstenaars die afhankelijk zijn van de overheid voor subsidies, maar ook voor hen die willen tentoonstellen in gesubsidieerde instellingen.’

ROBERT STEIJN: ‘Nog niet. Er is echter een mogelijkheid dat ik *Fur Stefan*, mijn solo over een onbeantwoorde liefde, in Iran kan spelen. Ineens word ik me bewust dat het hier een homoseksuele liefde betreft. Toen ik de solo in Amsterdam en Wenen speelde, was ik me daar nauwelijks van bewust. Niet aan gedacht gewoon. Liefde is liefde, onbeantwoord is helaas onbeantwoord.’

MARIA CLARA VILLA-LOBOS: ‘Nee, niet echt. Behalve een keer toen ik een deel van *M, an average piece* toonde in een etalage in Mechelen. We besloten om de al te expliciete, orgieachtige seksmachinechoreografie eruit te laten om het oudere publiek niet te shockeren.’

6.

Kan kunst een slechte invloed hebben op jongeren?

MARC VANRUNXT: PERVERSIE

JAN DECORTE: ‘Kunst niet, zelfs als het werk seksueel getint is. Rommel wel.’

ALEXANDER DEVRIENDT: ‘Ja. Als ik bijvoorbeeld werk met jongeren in de Kopergieterij, en met hen dingen bekijk of maak, merk ik dat je geen vat hebt op de invloed die het op hen heeft. Je kan de verwerking proberen te sturen, maar daar houdt het op. Ik toonde hen de clip van *Rabbit in Your Headlights* van Radiohead/UNKLE/DJ Shadow, geregisseerd door Jonathan Glazer. In de video loopt een zwerver door een autotunnel en wordt hij voortdurend omvergereden. Op het einde blijft hij